

utfärdad den 29 mars 1974.

Utkom från trycket
den 30 april 1974

Kungl. Maj:t förordnar följande med riksdagen¹.

Inledande bestämmelser

1 § Firma är den benämning under vilken näringsidkare driver sin verksamhet. Drives del av verksamheten under särskild benämning, utgör denna bifirma. Vad i denna lag sägs om firma gäller även bifirma.

Annat kännetecken som näringsidkare jämte firma använder för sin verksamhet benämnes sekundärt kännetecken.

Firma och sekundärt kännetecken kallas gemensamt näringskännetecken.

Rätt till firma m.m.

2 § Näringsidkare förvärvar ensamrätt till firma genom registrering eller inarbetning. Ensamrätt till sekundärt kännetecken förvärfvas genom inarbetning.

Firma registreras enligt bestämmelserna i denna lag och vad i annan författning kan vara särskilt föreskrivet om registrering av visst slags firma.

Näringskännetecken anses inarbetat, om det är allmänt känt bland dem till vilka näringsidkarens verksamhet riktar sig.

3 § Ensamrätt till registrerad firma innebär att annan än innehavaren ej får använda ett med firman förväxlingsbart näringskännetecken inom det område för vilket firman registrerats, om det ej visas att innehavaren icke kan lida skada därav.

Ensamrätt till näringskännetecken på grund av inarbetning innebär att annan än innehavaren ej får använda ett med dennes kännetecken förväxlingsbart näringskännetecken inom det område där inarbetningen består.

4 § Näringsidkare får utan registrering och oberoende av inarbetning använda sitt släktnamn som näringskännetecken, om icke detta är ägnat att framkalla förväxling med annans skyddade närings- eller varukännetecken.

Inom område där näringsidkare enligt vad i första stycket sägs använder sitt släktnamn som näringskännetecken får annan ej använda ett med namnet förväxlingsbart näringskännetecken.

¹ Prop. 1974:4, LU 6, rskr 56.

5 § Inom område där näringsidkare enligt 3 § åtnjuter skydd för näringskännetecken får annan ej obehörigen använda näringskännetecken som är förväxlingsbart med näringsidkarens släktnamn eller skyddade varumärke

6 § Kännetecken anses förväxlingsbara endast om de avser verksamhet av samma eller liknande slag.

Även i annat fall får dock förväxlingsbarhet aberopas till förmån för

1. kännetecken, som är synnerligen starkt inarbetat och känt inom vida kretsar av allmänheten här i riket, om med hänsyn härtill användningen av ett annat liknande kännetecken skulle innebära ett otillbörligt utnyttjande av det förras goodwill,

2. kännetecken, som är inarbetat, om med hänsyn till verksamhetens särskilda art användningen av ett annat liknande kännetecken uppenbarligen skulle minska det förras goodwill.

7 § Vid tvist om rätt till kännetecken som är förväxlingsbara har den företrädare som kan aberopa tidigaste rättsgrund, om ej annat följer av 8 §.

8 § Har näringskännetecken inarbetats, får rätt därtill bestå vid sidan av äldre rätt till förväxlingsbart kännetecken, om innehavaren av den äldre rätten ej inom rimlig tid inskridit mot användningen av det förstnämnda kännetecknet.

I fall som avses i första stycket kan domstol på yrkande av part efter vad som är skäligen föreskriva att något av kännetecknen eller bada får användas endast på särskilt sätt, sasom med tillfogande av ortsangivelse eller med annat förtydligande.

Registrering av firma

9 § Firma registreras endast om den är ägnad att särskilja innehavarens verksamhet från andras.

Vid bedömning av om firma har särskiljningsförmåga skall hänsyn tagas till den tid och omfattning firman varit i bruk. Består firma enbart av allmän benämning på verksamhetens art eller på däri utbjuden vara eller tjänst eller utgöres den enbart av allmänt brukat ortnamn eller annat sådant namn, skall firman i och för sig ej anses ha särskiljningsförmåga. Ingår i firma sådan beteckning som aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening eller förkortning därav, skall vid bedömningen bortses från denna.

Firma som består enbart av bokstäver eller siffror, vilka icke kan uppfattas som ord, registreras endast om firman är inarbetad.

10 § Firma registreras ej

1. om firman eller dess användning strider mot goda seder eller allmän ordning,

2. om i firman utan tillstånd intagits sådan statlig eller internationell

benämning eller förkortning, som enligt lag eller annan författning icke obehörigen får användas som firma, eller något som lätt kan förväxlas därmed.

3. om firman i annat fall är ägnad att vilseleda allmänheten,

4. om firman innehåller något som är ägnat att uppfattas som annans släktnamn, konstnärsnamn eller likartat namn, såvida ej namnet uppenbarligen avser någon sedan länge avliden person, eller är ägnat att uppfattas som benämning på stiftelse, ideell förening eller liknande sammanslutning,

5. om firman innehåller något som är ägnat att uppfattas som titel på annans skyddade litterära eller konstnärliga verk och titeln är egenartad, eller om firman innehåller något som kränker annans upphovsrätt till sådant verk,

6. om firman är förväxlingsbar med annan näringsidkares släktnamn eller skyddade närings- eller varukännetecken,

7. om firman i annat fall är förväxlingsbar med närings- eller varukännetecken, som vid tiden för ansökningen användes av annan, samt ansökan gjorts med vetskap härom och sökanden ej använt sin firma innan det andra kännetecknet togs i bruk.

Utän hinder av första stycket 4-7 får registrering ske, om den vars rätt är i fråga medger det och hinder ej föreligger enligt första stycket 1-3.

11 § Firma får registreras på två eller flera språk, under förutsättning att lydelseerna överensstämmer till sitt innehåll. Vad i denna lag sägs om firma skall äga tillämpning på envar av lydelseerna.

12 § Registrering gäller från den dag då ansökan kom in till registreringsmyndigheten.

Överlåtelse av firma m.m.

13 § Firma får överlätas endast i samband med överlåtelse av den näringsverksamhet i vilken firman användes.

Överlåtelse av verksamheten omfattar även firman, om ej annat avtalats. Detta gäller dock ej om firman innehåller överlåtarens eller, vid överlåtelse av handelsbolags verksamhet, bolagsmans släktnamn.

Ingår i dödsbo firma som innehåller den avlidnes släktnamn, får bo-utredningsman ej överlåta firman utan samtycke av dödsbodelägarna.

14 § Firma får ej tagas i mät. Försättes innehavaren i konkurs, ingår dock rätten till firman i konkursboet, om ej firman innehåller gäldenärens eller, vid handelsbolags konkurs, bolagsmans släktnamn. Firma som ej ingår i konkursbo får likväl användas under den tid verksamheten fortsättes för boets räkning.

15 § Om näringskännetecken eller dess användning strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande, kan domstol vid vite förbjuda innehavaren att använda kännetecknet.

Sådant förbud får även meddelas, om någon gör intrång i annans rätt till näringskännetecken (firmaintrång).

Talan om förbud får föras av var och en som lider förfång av kännetecknet eller dess användning. Talan om förbud enligt första stycket får föras även av myndighet som Konungen bestämmer och av sammanslutning av berörda näringsidkare.

Talan om utdömande av vite föres av den som ansökt om förbudet eller, om detta meddelats enligt första stycket, av myndighet som Konungen bestämmer.

Hävande av registrering

16 § Har firma registrerats i strid mot denna lag eller mot vad i annan författning är föreskrivet om firma och föreligger alltjämt hinder mot registrering, kan domstol häva registreringen, om ej rätten till firman ändå skall bestå enligt 8 §.

Registrering får även hävas,

1. om innehavaren upphört att vara näringsidkare,
2. om firman förlorat sin särskiljningsförmåga,
3. om firman blivit stridande mot goda seder eller allmän ordning,
4. om firman blivit vilseledande,
5. om firman ej varit i bruk under de senaste fem åren och innehavaren icke visar skäl för sin underlåtenhet att använda firman.

Talan om hävande av registrering får föras av var och en som lider förfång av registreringen. Talan som ej grundas på 10 § första stycket 4-7 får föras även av myndighet som Konungen bestämmer och av sammanslutning av berörda näringsidkare.

17 § Sedan dom om hävande av registrering vunnit laga kraft, skall firman avföras ur registret. I domen kan dock förordnas, att firman får stå kvar i registret under viss tid som skäligen behövs för att antaga ny firma och ansöka om dess registrering.

Ansvar och ersättningsskyldighet m.m.

18 § Den som uppsåtligen gör firmaintrång dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Avser intrånget firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall icke dömas till straff för det intrång som skett före registreringsdagen.

Den som överträtt vitesförbud som meddelats enligt 15 § andra stycket får ej dömas till straff för intrång som omfattas av förbudet.

Allmänt åtal för brott som avses i första stycket får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt.

19 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör firmaintrång skall ersätta den skada som intrånget medfört. Föreligger endast ringa oaktsamhet, kan ersättningen jämkas.

Avser intrånget firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall ersättning för det intrång som skett före registreringsdagen utgå endast om intrånget gjorts uppsåtligen.

Rätt till ersättning för skada preskriberas, om talan ej väckes inom fem år från det skadan uppkom. Rätten till ersättning med anledning av intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering preskriberas dock icke i något fall tidigare än ett år från registreringsdagen.

20 § Vid överträdelse av vitesförbud som meddelats enligt 15 § första stycket kan domstol efter vad som är skäligen förordna att näringskännetecken, som i strid mot förbudet anbragts på skylt, vara, förpackning, reklamtryck, affärshandling eller dylikt, skall utplånas eller ändras så att det ej längre strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande. Kan sådan åtgärd ej ske utan att egendom på vilken kännetecknet anbragts förstöres eller ändras på visst sätt, får förordnas därom.

Vid överträdelse av vitesförbud som meddelats enligt 15 § andra stycket eller annars vid firmaintrång kan domstol på yrkande av den som lidit intrånget efter vad som är skäligen till förebyggande av fortsatt intrång besluta om åtgärd som anges i första stycket eller förordna, att egendomen skall mot lösen utlämnas till den som lidit intrånget.

Om vitesförbud överträtts eller om brott enligt 18 § skäligen kan antagas föreligga, får egendom som avses i första eller andra stycket tagas i beslag i avbidan på förordnande som sägs där. Därvid gäller i tillämpliga delar föreskrifterna om beslag i brottmål.

21 § För intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering får ej dömas till straff, ersättning eller säkerhetsåtgärd enligt 18–20 § sedan registreringen hävts genom dom som vunnit laga kraft.

22 § Föres talan om intrång i registrerad firma och gör den mot vilken talan föres gällande att registreringen bör hävas, skall domstolen på hans yrkande förklara målet vilande i avbidan på att frågan om registreringens hävande slutligt prövas. Är talan härom icke väckt, skall domstolen i samband med vilandeförklaringen förelägga honom viss tid inom vilken sådan talan skall väckas.

23 § Talan om fastställelse, huruvida rätt till näringskännetecken består eller icke består eller om visst förfarande utgör intrång i sådan rätt eller ej, får av domstol upptagas till prövning, såvida ovisshet råder

om förhållandet och denna medför förfång för käranden.

Grundas rätt till firma enbart på registrering och göres vid fastställelsetalan gällande att registreringen bör hävas, äger 22 § motsvarande tillämpning.

24 § Finnes ej enligt rättegångsbalken behörig domstol för talan om förbud mot användning av näringskännetecken, om hävande av firmaregistrering, om firmaintrång eller om fastställelse enligt 23 §, väckes talan vid Stockholms tingsrätt.

25 § Dom eller slutligt beslut i mål om förbud mot användning av firma, om hävande av firmaregistrering, om firmaintrång eller om fastställelse enligt 23 § skall genom domstolens försorg i avskrift sändas till patent- och registreringsverket samt till annan berörd registreringsmyndighet.

Firmateckning m.m.

26 § Firmateckning sker genom tydlig angivelse av den fullständiga firman och underskrift med namn av firmatecknare. Vid teckning av bifirma anges även firman för hela verksamheten.

Under likvidation eller konkurs skall firma tecknas med tillägg som anger det ändrade förhållandet.

Om firmateckning gäller i övrigt vad i andra författningar är särskilt föreskrivet för olika slag av firma.

27 § Sveriges riksbank, Svenska skeppshypotekskassan, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, rikets landshypoteksföreningar och stadshypoteksföreningar samt annan inrättning eller sammanslutning för vilken Konungen fastställt firma har ensamrätt till denna som om firman blivit registrerad enligt denna lag.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1974.

2. Ansökan om registrering som gjorts före ikraftträdandet avgöres enligt äldre lag, om ej sökanden begär att den nya lagen tillämpas.

3. Den nya lagen äger tillämpning även på firma som registrerats enligt äldre lag. I fråga om sådan firma gäller dock punkterna 4 och 6 nedan.

4. Registrering som skett före ikraftträdandet får hävas enligt 16 § första stycket endast om förbud mot firmans användning kunnat meddelas enligt äldre lag.

5. Ensamrätt som grundas på att näringskännetecken tagits i bruk före den nya lagens ikraftträdande upphör vid utgången av juni 1976, om kännetecknet ej registrerats eller blivit inarbetat dessförinnan.

Detta gäller dock ej firma som består av innehavarens släktnamn eller firma för försäkringsbolag som avses i 349 § d lagen (1948:433) om försäkringsrörelse.

6. Beträffande rätt till ersättning för firmaintrång som har skett före den nya lagens ikraftträdande gäller, förutom bestämmelserna i förordningen (1862:10 s. 1) om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer, att rätten är förlorad, om talan ej väckes före utgången av juni 1979 eller vid den senare tidpunkt som kan följa av 19 § tredje stycket andra punkten nya lagen.

7. Bestämmelserna i 21 § nya lagen äger motsvarande tillämpning i fråga om intrång som har skett före ikraftträdandet.

CARL GUSTAF

CARL LIDBOM
(Justitiedepartementet)

